

Se vším co jsme, patříme Bohu

Hošťálková 23. 1. 2022

Písně: 641, 33, 426, 422, 485

Čtení z Písma: ev.Lukáše 17, 7 - 10; 1.ep. Korintským 3, 5 - 11.18 - 23

Text kázání: ev.Lukáše 17, 10

Milí bratři a sestry,

jak se nám tato výpověď Pána Ježíše, kde je řeč o otrocích, líbí? Co při tom cítíme, když řekne: „**Tak i vy... řekněte: Jsme neužiteční otroci**“? Přesně tak zní doslovný překlad této věty z řeckého textu. Možná, že v nás budou převažovat pocity spíše negativní. Kde se zde vlastně nachází Ježíšova dobrá a radostná zvěst? Copak nám je zde opravdu doporučováno vnitřní přijetí otrockého postavení?

Proč Ježíš tenkrát raději nepověděl nějaké kritické slovo proti tehdejšímu otrokářskému řádu. Občas tuto výtku zaslechneme, že se v tehdejší novozákonní a prvokřesťanské době proti tomuto zlořádu vlastně nikdo nepostavil - nakonec ani Ježíš; a ještě navíc užije tohoto těžkého sociálního postavení člověka jako předlohy pro své podobenství. Dle něj tedy máme být Božími otroky, bez veškerých právních nároků, bez nároku na uznání. Co se nám to tady vnucuje!? Stali jsme se, anebo zůstáváme snad proto křesťany, aby se nám otročina stala životním údělem? Co se k tomu dá ještě povědět?

Potřebujeme si patrně nejdříve uvědomit zásadní postoj Pána Ježíše ke všeobecné společenské problematice. Pod jakým úhlem k ní přistupoval? Odtud potom porozumíme také postavení našemu, které jako křesťané máme ve společnosti dnes.

Z novozákonní zvěsti poznáváme, že Kristus nepřišel na tento svět proto, aby změnil vnější pořádky a dané skutečnosti v oblasti politické, sociální nebo jiné. Ano, mnohý to od něj tenkrát očekával; mnohý očekává také dnes od křesťanů především jejich - naši - společenskou angažovanost ve jménu Ježíšovy lásky. Jistěže našemu Pánu nebyly lhostejné, častokrát velmi neutěšené, životní podmínky, ve kterých jeho současníci žili. A tito lidé také byli vždy nejbližší jeho srdci. Byl přece jako oni, žil mezi nimi, skláněl se k nim, sloužil nemocným, postiženým, opuštěným, různě zanedbávaným a zanedbaným. V tom nám dal veliký příklad, který máme, jako ti, kteří nesou jeho jméno, následovat. Tímto způsobem máme také my dnes napomáhat k proměně vztahů mezi lidmi a přispívat tím ke změně a nápravě těch mnohých a nejrůznějších negativních jevů v dnešní společnosti.

Ale ono vlastní Ježíšovo dílo, jeho povolání a jeho služba se netýkala především věcí veřejných, sociálních nebo společenských. Ježíš mířil do jiné oblasti lidského života. Kristus přišel proto, aby s ním a v něm vstupovalo do tohoto světa Boží Království. Přišel na svět proto, aby člověk mohl dojít smíření s Bohem, aby mohl zakoušet a mít účast na pokoji s Bohem, abychom my všichni mohli Bohu důvěřovat, aby v nás mohla růst a sílit víra, láska a naděje.

Potřeboval k tomu ale tuto otrokářskou historku? Ježíš jistě nevypráví o postavení otroků jeho doby, aby je schvaloval. On zde vlastně vůbec nemluví o sociálních

vztazích mezi lidmi, hovoří o našem vztahu vůči Bohu. A našemu místu před Bohem se dá obzvláště dobře porozumět právě na tomto podobenství o otrocích a jejich pánu. Vždyť životní úděl otroků byl tehdy záležitostí všední a všem dobře známou a tak jej Pán Ježíš použije jako obrazu a názorné pomůcky.

Jaké bylo postavení otroka v Palestině. Člen židovského národa, který něco ukradl a pak nebyl schopen ono ukradené vrátit, nebo nějak nahradit, anebo ten, který se zcela zadlužil, se mohl stát otrokem nanejvýš na sedm let. Bylo pro něj navíc ještě možné tento čas zkrátit tím, že se mohl vyplatit. Židovský otrok stál výše než námezdný dělník. Ale vedle nich byl v Palestině také malý počet otroků z pohanů. Právě o těchto zde Pán Ježíš hovoří. Tito lidé byli zcela a se vším, co jim patřilo, vlastnictvím svých pánů. Jejich pracovní povinnosti nebyly žádným způsobem stanoveny ani vymezeny, byli zde neustále k dispozici - pro práci v domě i mimo dům.

A tu najednou podobenství zobrazí jeden zcela nemyslitelný moment v životě otroka. Každý věděl, že něco takového nemůže nikdy nastat: Pán, který svému otroku prostírá stůl a srdečně jej k němu zve, když se tento člověk, po celodenní práci pro něj, vrací unaven pod jeho střechu! I my si těžko dokážeme takovou situaci představit, natož ti lidé tenkrát! Život otroka byl jednoduše plný závazků a nikdy nekončících povinností, jeho závislost na pánu byla naprostá.

Přesně k tomu nyní Ježíš přirovná naše postavení před Bohem. Není to opravdu příliš tvrdé a bezohledné? Když uděláme všechno, co je v našich silách, skutečně jsme potom jen „*neužiteční, ubozí služebníci*“? Ano, tak tvrdě si to dnes máme nechat povědět: Před Bohem nemáme žádná práva, jsme zcela jeho, jemu zavázáni a povinováni - tak, jako otrok svému pánu.

Možná nám tato tvrdá Ježíšova výpověď stále není po chuti. Ale kdo z nás by mohl toto slovo odmítnout a říci, já jsem vykonal všechno, co jsem byl Bohu povinen. Nějak cítíme, že to možné není. Na druhé straně si ovšem také můžeme myslet, že přesto děláme, co je v našich silách a možnostech. Když si třeba představíme ženu, se skrovným důchodem, která dá větší obnos peněz na nějakou sbírku pro chudé nebo postižené; nebo též muže ve společenství církve, kteří ví o potřebách sboru a přiloží ruku k dílu, i když jsou plně vytíženi; představíme si také mladé lidi ve škole nebo zaměstnání, kteří se v rozhovoru s jinými neobávají přihlásit ke své víře; nebo ještě ty, kteří nepozorováni jinými navštěvují nemocné, opuštěné, staré a přichází se slovem potěšení i praktickou pomocí tam, kde je pomoci třeba.

Copak toto všechno nic neznamená? Jistěže znamená a znamená to před Bohem velmi mnoho. To se přece dozvídáme z mnoha jiných míst Nového Zákona. Nicméně všechno dobré co děláme, je vlastně jen tím, co se od nás očekává. Před Bohem si není možné dělat žádné zvláštní nároky na odplatu, protože za všechno, co můžeme, vděčíme našemu Otci v nebi. Máme-li dobré IQ, jsme-li zdraví a můžeme pracovat, jsme-li trpěliví a vytrvalí v modlitbách a máme odvahu naši víru dosvědčovat, máme-li peníze a lásku, kterých můžeme užít a obrátit ve prospěch druhého, umíme-li přijímat utrpení, nést je a těšit ještě jiné - pak přece toto všechno máme především jako dary, které jsme obdrželi od Boha.

A proto jsme také povinni těmto darů užít a vkládat je ve prospěch každého, kdo je na tom hůře než my. Ať se již jedná o majetek, peníze, nebo radost, životní síly, lásku, vědění... Svým životem - se vším, co jsme, máme a můžeme - jsme zavázáni a povinováni Bohu. Nemůžeme s ním nijak účtovat, nemůžeme se před ním nikdy vytáhnout s nějakými červeně podtrženými výkony, které bychom se mu snažili

doporučit se slovy: Toto by bylo dobré, kdyby sis dobře prohlédl a obzvláště k tomu přihlédl. Ne, to možné není. Patříme Bohu, jemu jsme vším povinni, nejen nějakou částí svého života, ale celým svým životem. - To je ono pravé smýšlení před Bohem.

Cítíme ovšem, že by takové smýšlení mohlo také být docela dost skličující a deprimující: Zde stojí Bůh, nejvyšší Pán a zároveň přísný soudce a zde stojím já hříšný a nedokonalý člověk! Jak bych se před Něj mohl postavit se svými činy i se svými pokusy o projevení lásky a uvádění své víry do života! Vždyť je toho tolik co se mně nepodařilo, nebo nedaří!

Ale osvobozující a skutečně obšťastňující zvěst tohoto podobenství leží na jeho rubu, nebo mezi jeho řádky, nesmíme ji přehlédnout! A ta zní: Bůh se s námi do žádného účtování pouštět nechce, přeje si nás obdarovávat! Neprohlíží si seznam našich výkonů ani sebou nenechá námi manipulovat k nějakému udílení odměn, protože On si přeje obdarovávat! U Boha jsme osvobozováni od onoho věčného lidského účtování a přepočítávání na drobné; osvobozováni od smýšlení, které není schopno uvažovat jinak než: Nezůstal jsem něco dlužen, nebo na druhé straně dostal jsem všechno, co mi patří? U Něj si můžeme vydechnout - tak jak se dá vydechnout v prostoru bezmezná lásky.

Toto všechno se stalo a je zde připraveno pro mne, pro nás, pro všechny ostatní - bez poměrování, bez účtování, z pouhé a prosté lásky. Touto největší myslitelnou láskou je pro nás Bůh. Dává se nám poznávat v Ježíši Kristu. A nakonec: **je to přece jen On sám, který pro každého z nás, prostírá svůj stůl a ze své nepochopitelné lásky nás do tohoto společenství u svého stolu zve a právě nám u tohoto stolu slouží.** S radostí smíme tedy být my „otroci“ služebníky takového Pána.

Amen.